

Du er god nok, du er god nok, du er god nok



'Emily forever' forsøger gennem et fletværk af stemmer at begribe dette ubegribelige: hvad et menneske er.

Elisabeth Skou Pedersen

Del artikel: [f](#) [t](#)

Emily er gravid, og hun er alene. Eller, hun er på ingen måde alene. Jo, Pablo, faren til barnet, er over alle bjerge. Politiet vil gerne finde ham, for han er involveret i en uheldig sag om vold og stoffer. Men Emily kan ikke hjælpe dem, for hun ved heller ikke hvor Pablo er.

Men Emily er ikke alene – hun er omgivet af blikke og stemmer. Mennesker, der vejer hende med blikket, tager hånd om hende, projicerer deres angst og længsel over på hende. Norske Maria Navarro Skarangers tredje roman *Emily forever* er et perspektivisk portræt af Emily og af dem, der bærer hendes liv i deres hænder.

Der er hendes mor, som også selv blev forladt af faderen til Emily, der er den forelskede nabo, som måske er præst, og som åbner døren når Emily går forbi for at få et glimt af hende eller en snak. Der er Marewan, butikschefen, som føler så stort et ansvar for Emily, at han har lyst til at kalde hende Em. Og så er der fortælleren, denne stilistisk virtuose konstruktion, der flyder ind og ud af alle bogens blikke, men også kommer med sit eget, kommenterer på handlingen, lægger til, trækker fra, stiller spørgsmålstejn ved alt, hvad jeget og andre og Emily selv tænker om Emily:

»Sommetider kommer kærligheden snigende, og sommetider kommer den som et lyn fra en klar himmel, og Em er ude af stand til at skelne mellem de to. DET ENESTE, EMILY VIL, ER JO AT BLIVE ELSKET, det er alt, hvad en ung pige vil, er det ikke? Elsket for sit udseende (?) og sin ungdom (??), og senere er det vel noget andet, man bliver elsket for, noget dybere, men det kan hun ikke få greb om.«

Der er meget Emily ikke kan få greb om, selvom hendes tanker strækker sig ud i lange kæder, hvis ikke hun afleder dem. Men selvom fortælleren faktisk til tider griber guddommeligt ind i fortællingen (»Hun er nødt til at få en veninde, et lys, et eller andet at sammenligne sig med. (...) Ja, nu kommer der en anden mor«), så er der ikke tale om en alvidende fortæller i bogstavelig forstand. Heller ikke fortælleren kan få greb om alt. Her findes nemlig kun forsøg på at begribe dette ubegribelige: hvad et menneske er. Det er en enormt stilsikker bedrift, hvordan

fortællerens stemme snor sig umærkeligt ind i Emilys og de andres, så vi til sidst står med et fletværk, der ikke for alvor kan trevles op.

“ **Fortælleformen demonstrerer meget fint, hvordan alle i bogen har brug for andres blikke for at føle sig gode nok.**

Et portræt splintres i mange portrætter: af alle dem der betragter og gør Emily til genstand for deres egne knuste drømme. Som en kerne inden i morens bekymring for Emily ligger for eksempel hendes egen gamle utilstrækkelighedsfølelse.

»Af og til bliver frygten pustet så meget op, at moren ikke ved sine levende råd og er nødt til at lægge sig på gulvet. Der er visse ting, mødre aldrig kan indrømme eller vise til nogen, for eksempel at hun for ti år siden havde strøget Ems trøjer og bukser af frygt for, at nogen skulle melde hende til børneværnet.

I den slags svage øjeblikke tænker moren, at hun flyder ned gennem tæppet og fliserne og gennem alle etagerne. I den slags øjeblikke siger moren til sig selv: Du er god nok, du er god nok, du er god nok.«

Fortælleformen demonstrerer meget fint, hvordan alle i bogen har brug for andres blikke for at føle sig gode nok. Også Emily, som tænker, at chefen i supermarkedet må synes hun er dygtig, når han altid sørger for de er på arbejde samtidig. Den tanke vokser sig til en sandhed hos hende, for »hun er jo egentlig ret god til at smile og være servicedame«. Så er der selvfølgelig også politikvinden, der »har det med at kategorisere mennesker på forskellige niveauer, selv om niveauer ikke er et ord, man kan bruge om mennesker« og som tænker at Emily nok er på niveau 2. Andres blikke kan bygge op, og de kan pille ned, eller de kan gøre begge dele på samme tid, som da Emily møder sin veninde, den anden mor i centret efter fødslen.

»Fik du ham alene, spørger den anden. Ja, vi gik fra hinanden, inden han blev født, siger Em, og så udbryder den anden et lille 'øj', mens hun smiler, og bagefter siger hun: Du er søreme stærk, på en måde, som måske er ment beroligende og omsorgsfuld, men samtidig gør Em svagere, man mærker det, at man krymper, en ovenfra-og-ned-måde at sige ting på, præcis som om Em ikke skulle være stærk, men dum!«

Ikke alle stemmer taler lige kærligt om Emily, heller ikke altid Emilys egen stemme, men midt i koret står Emily alligevel beskyttet af en omsorg, som om dette fletværk

af fortællinger slår ring om hende. Som om fortælleren vil vise os, at hvem hun faktisk er, skal vi ikke have lov at bestemme.

Del artikel: [f](#) [t](#)

ANNONCE

Mest læste

KULTUR — KRITIK

Menneskeslægtens smerte

I en bemærkelsesværdig dobbeltudgivelse præsenteres to parallelle vidnesbyrd, der viser 2. Verdenskrigs rædsler fra hvert sit udgangspunkt: Den, der overlever, men tilintetgøres i...

KULTUR — KRITIK

Det levendes myldrende flimmer

Med udstillingen og det boglange essay 'Efter naturen', værger forfatter Josefine Klougart for den skønne tænkning og æstetikken som livsnødvendig erfaringsform, der under de rette omstændigheder kan...

SAMFUND — KOMMENTAR

Kongen er folket

Selve den danske folkesjæl er på spil, når Kronprins Frederik på søndag bliver til Kong Frederik 10. og skal vælge sit valgsprog. De royale eksperter spår, at 'folket' bliver en del af det nye slogan...

KULTUR — KRITIK

At skulle rumme to livsspor i sig

Værkerne 'Chellam' og 'Citronbjerget' giver nyt sprog til den sorg, man som adopteret bærer rundt på. Nænsomt skaber de et sprog for den tabte livsbane, man pludselig rives væk...

Samfund [←](#)